

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szvoboda Testvérek könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemény, valamint hirdetések s előfizetést díjak is küldendők.	Megjelenik a lap Minden Szerdán. Kéziratok nem adatkak vissza.	FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. FEJÉR ANTAL, CZUVÉD.	Nyitástéri cikkek soranként 40 fl.-ért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.	Előfizetési ár: Égész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Ngyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítattanak.
--	---	---	---	--

Bece Antal alispán jelentése

a törvényhatóságához.

(Folytatás.)

Ezek után a szorosra vett közgazdasági állapotainkról kell bővebben megemlékeznem, mert hiszen minket legközelebről ez érdekel, s ha e tekintetben némi megnyugtatót jelentések, az csak arra mutat, hogy a múlt két évi termékelenség és jöttöt kétségbe és nem hozott meg hasonlósba önmagunkkal.

Az oly nagy reményekre jogosító székegy akció igaz, hogy már kezdetén magyar betegségre esett, s e miatt attól sokan idegenkedtek, mások meg talásgo-ovatosággal magukat teljesen távol tartották; de a fáradságot nem ismerő kitartásnak a rajongó fajszeretnek sikerült meg a némileg előszlatni a bizalmatlanságot, s a midőn különösen a földmivélsügyi miniszter ur a székegy kormánybiztosság felállításában segítségre sietett. Mind a mellett is, hogy ez sértette büszkeségünket, kezdett ki-domborodni az a mozgalom élteterős alakja úgy, hogy ma már képes az kiállni a nagyobb hullámveréseket is. Így jött létre a már-már kihaló félben lévő székegyföldi háziipar több oly ágazatban, melyek ma már tekintélyes keresetforrást képeznek. Így jöttek létre a hitel-szövetkezetek s ezek nyomában most növe-szettek az értékesítő szövetkezetek. Így jöttek létre a gazdasági egyesületek nagyobb életképesség s következőleg nagyobb tevékenységi körrel. Ennek eredménye volt nálunk 100 drb. tenyésztehenek és 28 fajborjának ked-vezményes áron történt kiosztása, Gyergyóban 400 drb. juh adományozása. Ennek eredménye azon közelebbi ajánlat, hogy Gyergyóba 5000 korona és felcsikra szintén 5000 korona kinál-tatik tehénk és borjúk vásárlására, az egész megye területére pedig 20000 korona juhok be-szerzésére 5 évi visszatérítési kötelezettséggel; magunkra a közsékegyre biztatva a tenyész-ananyag felkeresése és bevásárlása. Így fog létre-jönni némely nélkülözhetetlen gazdasági gépek adományozása egyes közsékegyeknek vagy gazda-szövetkezeteknek. Szóval a mozgalomnak már is oly kézzelfogható nyilvánulásai vannak, melyeket kicsinyleni a legártózkodóbb konser-vatívizmus sem tudhat. — É s ha ennél többre nem mentünk, első sorban keressük magunk-ban a hibát, mert a felénk nyújtott jobbot nem szorítjuk meg azzal a buzgalommal, mely ér-dekeink ki-éltetésétől folyik.

Mozgunk, teszünk sőt igyekezzünk is, de

mind ezt tartózkodó lassúsággal teljesítjük; nem bándok, ha az eredmény keresse fel bennünket. Ezzel szemben azonban melegsünkre szolgál az, hogy a politikai örvény forgatagból még mind nem tudunk menekülni; a nyomott le-vegő a mi mozgásunkat is nehézkessé tette, s ha látjuk, hogy azokat az életrevaló eszméket, melyek megmentésünkre összehozták a kor-mány nem igyekszik felhasználni, hanem az ál-tala naggyobbára külföldről kölcsönzötteket erő-szakolja meg most is; konzervatív magatartásunk némileg indokolt.

É s mindezek mellett nem mulasztatom el figyelembe ajánlani azon általam és mások által is észlelt jelenséget, hogy a mint a meg-éltetés forrásai erősbödnék, a munkás viszonyok azon arányban lesznek terhesebbé a kisgaz-dákra. — Erre a nemzetgazdászok azt szokták mondani: hogy hiszen az természetes következmény, de közelebről vizsgálva, éppen ellen-kezőleg természetellenes elfajulásnak látszik. Ma már úgy áll a dolog, hogy a székegy vármegye akár Rómániában, akár a szomszéd vár-megyében kevesebbet megéltessék, mint itthon, mert úgy gondolja, hogy ha már elment — s leginkább megozokásból megy el — beéri azzal a mit kap, míg itthon kész ellátás mellett már többre vágyik, — nem számítja a tartást, nem számítja megozokott otthonát és azt, hogy a mi kevés gazdasága van, este-eggel megtekin-tetheti. Hát ez mindenesetre oly kínóvés, mire az intézők nem számíthattak s mint ilyen még ak-or is korrekcióra szorul, ha a munkás-moz-galom ellensúlyozására céltudatosan történnek.

Igy vagyunk a cseled-kérdéssel is, mert a ki gyakrabban megfordul az erdei városok-ban, arra a tapasztalatra jut, hogy az azokban szolgáló székegy cseledék évi és havi bére sok-kal kevesebb, mint pl. Csikszeredában, vagy Gyergyószentmiklóson, minek oka ismét csak a fennebbi körülményben keresendő akkor, midőn a szolgálat itt sem terhesebb, mint ama váro-sokban. Ennek a magas szolgálati bérenek pedig egyebek mellett még az a szintű következtése is van, hogy a cseled egy helyen 2—3 évnél to-vább nem lakhatván, nem részesülhet sem állami sem egyleti elismerésben.

Szóval a székegy akciónak és a székegy-földi munkás mozgalomnak oly kínóvéseit is kénytelenek vagyunk észlelni, bár annak elő-nyei ezekkel szemben messze kimagaslanak.

É s itt a miniszteri biztos ur programját talán nem zavarom meg, ha felemlitem, hogy a Székelyföld a különösen vármegyénk meleg el-ismeréssel adóz ugyan munkásságának, de ha felölelné a birtokrendezési kérdést, és egész

súlyával oda hatna, hogy ez a szürke, száza-dokra visszamenő állapot immár valahára — a tulajdon forgalmával összehozva — tisztázta-sék: akkor emelkednek fel igazán hivatásának magaslatára. — Nekem és mindazoknak, kik e kérdéssel bővebben foglalkoztak s kik egy éle-ten keresztül gyakorlatilag tanulmányozták, igaz megozódásunk, hogy a Székelyföld csak ezen az uton menthető meg az elzúllástól, mert ha már helyet adunk is az újabb időben kelet-kezett, de semmi jogi alappal nem bíró azon felfogásnak, hogy a háztartáshoz szükséges álla-tok erdei legelők vétessenek ki a tulajdonké-peni birtokrendezés alul, s legyenek ezentul is közhasználat tárgyai az arányosítási eljárásból folyó jogosultság szerint, azt jözan észlel-vitálni nem lehet, hogy a tagosítás és öszbirtok-osokra naggyobb előnyökkel ne járna. Ellenzői azon már rég idejét multa egyedüli érven lo-vagolnak, hogy a háztartáshoz szükséges álla-tok ugár legelő nélkül maradnak s így a kis-gazdák teljesen elnyomatnak a naggyobb birtok-osok által. A kérdést ily világlátásban tekintve is nem lehet csak úgy magábau elbírálni, mert a közbirtokosságok az ugár kibaszálását is bizonyára a birtok arányához kötik, s akkor a kibirtokoson még ama silány használatban sem lesz segítve. Lehet nehány kivétel községen-kint, de ez a nagy többség jogait nem szabá-lyozhatja a föld termékeltségének kibaszálá-sában és ha nevezetesen az erdei legelők áldo-zatul hozatnak, még az a látszó érv is elesik.

Míg az erdei legelőknél, tehát az állat állomány tavaszi, nyári és őszi tartása ugy-szóval semmibe se kerül, addig a tagosított birtokon téli tartásra kétszeres mennyiségű takarmány lesz természetű s úgy az állatok száma és minősége is fejleszthető.

Egy további haszna a szüksegtelen dűlő utak, megyék, parlagok bevonása, mi egy na-ggyobb kiterjedésű határnál jókora területet képvisel. Haszna megint az apró párczellák kikészítésével a haszatalan jóvő-menés korlá-tozása, a vonó erő kímélése s a gazdasági eszközök céltalan kopásának megelőzése. Haszna a tanya rendszer behozatala és haszna az annyira elharapozott könnyű, koldusbotra juttató sommás visszahelyezési és birtokperek kiirtása s ha más előnye nem volna, ez egy-magábau is eléggé indokolná annak gyors ke-resztülvitelét.

Haszna továbbá a lecsapoló és üntöző művek létesítése, s a parcella és ugárrend-szerben képzeltetetlen. És végül kiszámítal-nan haszna az, hogy a tagosított birtok ára részint a javítás, részint az együvé hozás, leg-

főképp pedig a korlátlan használatlalt a közfor-galommal emelkedni fog, a jövedelem a fáradsághoz mértén fejleszthető, minek következtése a hitelviszonyok javulása, az adás vevés szilár-dulása s ezekben a mindenki előtt czélal lebegő jölet emelkedése.

Ha — mondom — a miniszteri biztos ur mindezeket szem előtt tartja, mert hiszen ahoz elég élénk érdeke van, hogy ezeket és az itt fel nem számlálhatókat is figyelembe vegye, akkor rajta fog lenni, hogy a kormányt meg-győzze a nyugzó szabályok helytelenségéről, a fogyatékos külföldi elvek alkalmazhatlanságáról és rá bírn, hogy itt benn az országban te-remszen, viszonyaink, igényünk és szükségle-teinknek megfelelő szabályokat.

Ezek után végeztül be kell jelentenem, hogy a vármegye magántulajdonát képező alap-ok pénzátára az igazgatóság által szabály-szerűen megvizsgálatott és rendben találattott. A pántárnál nagy készlet ugyan nincs, mert állampapírok vásároltattak, de még is feltűnő, hogy az itteni viszonyok szerint olcsónak mond-ható 6% os kamattal mellett sincs kereslet. — Ennek okát abban kellene fellelni, hogy a jel-zálegkölesön nehézkessége miatt az ügyletek mindinkább ritkulnak; azonban azt tapasztal-juk, hogy nemcsak nálunk, hanem az ország összes pénzüzeteténél torlódás van, mi az igé-nyek kevesedése mellett a jölet emelkedésére is mutatna. Valódi oka azonban a belpolitikai zavarokban keresendő, részint azért, hogy a tgye-lmet az üzletről a politika felé terelték, részint pedig azért, hogy a bizonytalanság a tőkebefektetéseknek nem kedvez.

É s be kell jelentenem, hogy a törvény-hatóság határozatához képest az erdei és legelő-elkülönítések havasinkon mult augusztus és szeptember hónapokban bevezették s így most már mi sem akadályozza az erdőgazdaság végleges üzemterveinek elkészítését. Ez a rég óhajtott munkálat talán végét szakítja a bo-szantó és káros rendszertelenségnek, de ha nem lesz meg az óriási kiadásal arányban álló si-kere, nem szabad tovább tapogatóznunk.

Kérem méltóságos Főispán urat és a tktk. Törvényhatóságot, méltóztassanak jelentésemet tudomásul venni.

Bece Antal, alispán.

A válság.

A politikai helyzet olyan alakot öltött, hogy a békés és rövid időn való kibontakozás-nak még csak reménye is elveszett.

A „CSIKI LAPOK“ TARCZAJA.

Egy boldog asszony!

Irta: Lengyel Laura.

Az Etédi Miczi házasságáról beszéltünk. Mindenki tudott valamit mondani a dologról, mivel csupa asszony volt együtt, természetesen több rosszat, mint jót. Abban azonban mindnyá-jan megegyeztünk, hogy Etédi Miczi ugynevezett nagy szerencsét csinált. Völegénye egy kicsit süket, egy kicsit biszagos, de annyira többesörös milliommio, hogy szinte legendás alaknak lehetne tartani ebben a mi fölötté pénstelen világunkban. Asztalos Kálmán azonban itt élt itt járt, itt mo-gott közöttünk, szomorú, vértelen, ideges alak-jával, míg egyszer a megye legeszebb és legel-mesebb leánya kezét a kis kezegez alak karjába tűzte és bíszakén mutatott rá: a völegényem.

— Meg fogja csinálni a házasságuk harmadik hónapjában, — mondta az egyik asszony és mosolygott a jöveddélés mellé.

— É n csak arra vagyok kíváncsi, — mondta a másik, — vajjon mit gondol az a vézna kis figura, mikor azon a királynői alakon végigné? Helén asszony gyorsan közbevágott:

— Valószínűleg azt, hogy ez a leány bol-dognak érzi magát, ha derekára tessék a kezem és remeg a vágytól, hogy karjaim közé borul-hasson. —

Valaki elkacsagta magát e immár humoros szempontból tárgyalták le az Asztalos Kálmán alakját. Micziről azonban a föltétlen elismerés hangján szóltak.

Ez a leány-mondta újra az első asszony, huszonnégy éves korában már rájött arra az igazságra, a mit az asszonyok rendszeren csak a negyvenedik évükben fedeznek föl, hogy élni csak úgy érdemes ha az élet káprázatosan fé-nyves, előkelően esimes és esztétikusan nemes formájú, ha elgondolom.

— Hogy vannak asszonyok, kiknek szebb a ruhájuk és elegánsabb a lakásuk, — vágott közbe megint Helén. — Irtszatos!

Kacsagat és megfenyegették Helént, de lelkiük mélyén egy kicsit mindnyájan komolyan vették a csufolódo hölgy beszédét Édes Istenem a legjobb asszony életében is vannak pillanatok, mikor nem érti, hogy miért vannak még kivüle más nők is a földön, de sa meg éppen vésses igazságtalanságnak tűnik fel előtte, hogy ezek közt a többi, föltaléss asszonyok között olyan sok van, a ki méltóbb kerettel veheti körül szépségét, mint ő.

A nevetés csak addig tartott, míg Zajtné közben nem azótt, nyugodt, eselid hangon.

— É n azt hiszem, nincsen igazatok.

Mindnyájan ránétek, astán összemosolyog-tak. Zajtné baszál. No persze, könnyű neki, az egyetlen asszony, ki mindnyájuk biztos tudomása szerint boldognak nevezheti magát. A kinek a házasság mindent böváltott a szerelem ígéreteiből. Féjje a legnemesebb, legjobb, leglovagias-sabb emberek egyike. Házasetelükről, boldogsá-gukról legendák keringtek a városban.

Van abban valami boszantó, ha egyik ilyen tökéletes boldogságu asszony prédikál többé-kevésbé csalódott asszonytársainak. Körülbelül olyan forma érzeses lehet a közönáges katonának, ha egy varásfolyóba mártott harcos beszédet mond neki a vitéségről. Könnyü annak bátor-nak lenni, a kit nem fog a golyó.

Zajtné elpirult a szemrehányó tekintetek sulya alatt, úgy látszik, megbánta, hogy beszélt, mert hirtelen karonfogott és azt mondta:

— Menjünk le sétálni a kertbe.

A kertben aztán é n kezdem meg a tá-madást.

— Tudod-e, hogy a te kijelentésed való-ságos provokálás volt?

— Tudom, már meg is bántam, de boss-zantott.

— Mi bosszantott?

— Hogy hogyan lehet így beszélni a sze-relemről, a házasságról s egyáltalában ezokról a dolgokról. Engem mindig leltem legmélyében felháborít, ha ilyesmit hallok, az a szerencsét-len leány pedig . . . .

Etédy Micziről beszélés?

Róla, igen szánalomra méltó és ha jó ba-rátnéja volnék, megfognáam a kezét, hogy no rohanjon az örvénybe.

Elkacsagtam magamat.

— Édesem, olyan naivságotok beszélsz, mint egy tizenhétéves kis leány, Etédy Miczi az örvénybe rohan? Soha kalmár nyugodtabb s megfontoltabb és számított lélekkel nem vitte vásárra portékáját, mint a hogy ez a leány oda-adjá magát annak a nyomorék embernek.

Mit tudod te azt?

— É n ismerem Etédy Miczit. Hidd el, ő nagyon jól tudja, hogy mit csinál és lesz gondja rá, hogy ugy alakítsa életét, a mint az neki lejjobban esik.

Zajtné túrelmetlenül vont vállat.

— É n mégis ajánlom, mert leány létére sejtlem sem lehet arról, mit áldoz föl ezért a szerencsétlen házassáért. S mert ugy látszik, nem gondolta meg, hogy csak egyszer élünk és aztán jön az örökös süitétség, az örökös semmi-ség és soha az idő végtelenségéig sem kaphatunk meg többé semmit sem abból, a mit egy-szer egy gyűnge pillanatban elvesztettünk.

— Kedvesem, neked a szerelem megadta a földi élet legnagyobb javát: a boldogságot, nem csodálkozom hát, ha tulbecsölöd jelentőségét. Vannak azonban más, kevésbé szerencsés halandók, a kiknek ez az érzelem egészen más meglepetésekkel szolgál.

Zajtné elgondolkozva nézett maga elé az-tán hirtelen fölemelt fejtét:

— A mit most neked el fogok mondani, azt a jó istenem kívüllenki sem tudja, de hát nem akarom, hogy azt hidd hogy belőlem is a jólla-kott, az egészséges, a megelégedett emberek

önzése beszél. Ha olyan lett volna életem, mint a milyennek te képzéld, sommi esetre sem be-szélnek így. Tudnod kell, hogy csak az elve-szett örömeink, a meg nem talált boldogsá-gnak tulajdonított olyan ember fölötti futoasá-got. Ha enyém lett volna az, a mi után vágy-tam, talán én is ugy beszélnék, mint a többi asszony, de így . . . .

Bámulya néztem rá, ő pedig szomorú mo-solylyal folytatta:

— Olyan egyszerű, naiv dolog az egész és én . . . végre rá m néve sem bír már jelen-tőséggel a dolog, bizvást beszélhetek róla Te tudod, hogy szegény uri leány voltam és még három kisebb leány volt rajtam kívül a háznál. Nem lehettem több tizenhat évesnél, mikor bele-szerettem egy huaz éves fiatal emberbe. Titok-ban jegyet is váltottunk. Ez időben még pályája kezdetén állt, hát abban egyeztünk meg, hogy négy esztendeig várunk egymásra. A négy esztendeiből már kettő letelt mikor édes apám tődő-hajt kapott és betegeskedni kezdett.

Mindnyájan tudtuk már, hogy az ágyat többé nem fogja elhagyni, ő maga tudta lejjobban. A betegségnél is jobban gyötörte a gondolat, hogy amint behunyja a szemét, nem lesz többé ke-nyér a háznál. É n voltam a legidősebb gyer-meke, én, a tizenhétéves gyermekleány. Ha-lála előtt két héttel behívtot magához és el-mondta hogy Zajty Kálmán megérte a kesemet. Természetesen sirva fakadtam és meg vallottam, hogy titkos jegyese vagyok egy fiatal embernek, kit lelkemből, siveinből szeretek, s kire még két esztendeig kell várnom.

— Két esztendő, — mondotta a szegény apám, kezét homlokán végig huva, — de hi-essem nekem talán már két napom sincs hátra, mi lesz belőletek?

Ott sirtam az ágya előtt, ő pedig eseliden esmogatta a hajamat. Nem beszélt, nem kény-esserített semmire, csak elmondotta, hogy Zajty Kálmán férfiúi szavát adta neki, hogy ha fele-

A kilenczen bizottság a mult hét elején bevezette a munkáját a megállapította az ugyanevezett katonai programot.

Eznek a programnak tartalma még nem lett közzételve, de hogy nem tartalmazhat valami túlságba menő követeléseket, arról mindenki meg lehet győződve.

Lukács László, ki mint királyi megbízott jelen volt a bizottság ülésén, a bizottság megállapodásairól referált a királynak, mire a király kijelentette, hogy már többször jelzett álláspontjából mit sem enged a kilenczen bizottság megállapodásait nem veheti tekintetbe. Lukács László a király elhatározását közölte a bizottsággal, mire a bizottság szintén elhatározta, hogy álláspontját változhatatlannal fenntartja.

Lukács László október hó 23-án imént Bécsbe utazott s e hó 24-én úgy ő, mint Hódvály gróf kihallgatáson voltak a királynál, a felség mind a kétőnek meghallgatta a jelentését, de nem döntött, hanem magához rendelte Golubovszki külügyminisztert a magyar uraknak meghagyta, hogy maradjanak Bécsben. Valószínű, hogy az uralkodó még másokat is meg akar hallgatni. Némelyek azt mondják, hogy a felség néhány nap múlva Budapestre jön s itt fogja elintézni a magyar válságot.

Tisza István grófot újabb kihallgatásra rendelték. Róla most azt tartják a szabadelvű pártban, hogy nem keresi a kormányelnökséget és a kilenczen bizottság megállapodásai által magát kötve érzi, a miből az következik, hogy nem hajlandó kormányt alakítani.

Folyó hó 25-én a felség együttesen fogadta Tisza István, Hódvály Károly grófot, és Lukács László pénzügyminisztert és két órától öt óráig tanácskoztak.

A tanácskozások másnap folytatták, olyan programot állapítottak meg, hogy a felség Tisza István grófot kinevezte miniszterelnökké és megbizta a kormányalakítással. Most már minden attól függ, hogy minő engedményeket hoz Tisza István.

A felségjogok és a nemzeti törvények.

A Joggallam legújabb füzetében Rohonyi Gyula, a szabadelvű párt tagja. A felségjogok és nemzeti törvények a hadiügyekben czim alatt érdekes és nagybecsű közjogi tanulmányt tesz közzé. A szerző a Hódvályhoz intézett szeptember 22-iki kérésirat és az 1867. évi XII. törvények 11. szakaszát veti egybe és a fölmerült kétségeket szemben azt tüzi ki czéljával, hogy a törvény helyes értelmezés és az abban foglalt felségjogok terjedelmét megállapítsa. Mindenekelőtt az egységesség és közöség vonatkozását fejtegeti és helyesen mutat rá, hogy az utóbbi nem szükségképpen előfeltétele az előbbinek. Így a mintaszerű német hadseregben is csak egy közös intézmény létezik, a haditengerészet, mégis a német haderő valódi egységességében és harcalképességében senki sem kételkedhetik. A vezérlet, vezénylet s belserveszet egységessége nálunk az 1868. évi XL. XII. törvényekkel által a közös hadsereg, honvédségre, népfelkelésre van körülírva; továbbá az új védőerőtörvényt s a honvédségről szóló törvényeket tartalmazza. A felségjogok pedig alkotmányunkból folynak s törvényeink szerint gyakorlandók. Védőerőtörvényeink épp ezért a fegyverkezés, felszerelés stb. kérdéseire határozott rendelkezéseket tartalmaznak, azonban a nyelv asonosságáról, az egynyelvűségről sehol

sehol sehol, akkor házába veszi édes anyját és fölneveli kis hujamat.

— És most, édes leányom, — mondta szegény haldokló apám, — határozott tal. Én már névbe pár nap múlva vége lesz mindennek. Ha erőd van rá menj a magad után, jöved van hozzá, mert fiatal vagy és szerzetes. Ha azonban megszánod édes anyját, és szegény árva testvéreid, akkor legyen veled az én haldokló lelkem áldása, mert minden bizonynyal a te áldozatod szerzi meg nekem a sirban való csöndes és békés nyugodalmat.

Lehajtottam fejem s apám megáldott, ez az én házasságom története. Az uram még csak nem is sejtette a dolgot. Szerető, hűség, jó felesége voltam, de hiszen te ismered az uramat, nem is lehettem más forma a legnevesebb férfinak az oldalán. Azóta tíz esztendő mult el és én bizonyára boldog asszony vagyok de ha a menyorezég minden üdvössége volna az enyém, akkor sem felejtethetném el azokat a gyötrelmeket, mikén keresztül mentem. Mikor álomtalan éjszakákon a forró vankosba rejtettem fejem, hogy zokogásom meg ne hallja a mellettem lélegző ember, mikor magamban azon könyörgöttem az istenhez, hogy ne legyen ilyen jó hozzám az uram, bár sértene, szidna, verne meg, hogy volna okom haragral vagy hidegséggel elfordulni tőle, de ugy bánt velem, minha királyné volnék, a ki csak szerencsét, fényt és boldogságot hozott az ő házába. — A jóságával, a nagy lelkiességével, a türelmével lánozolt úgy magához, hogy soha még álomban sem merem olyat gondodolni, a mivel megbánhatnám. — Így lettem én boldog asszony s így említek mi házas életünket mintaképpen fiatal jegyesek előtt. Jól tessék, igazuk van. De azért mondd nekem valamit. A mult este ott álltam az én egyetlen kis leánykám fehér ágya mellett, néztem a kis angyal alvó arását és arra gondoltam, hogy most rögtön, ebben a pillanatban vegye el inkább a jó isten tölem, mint hogy át keljen neki aszonedni azt, a mit én aszonedtem, míg ilyen boldog asszony lett belőlem.

sem rendelkeznek. Ebből pedig következik, hogy a nyelv kérdése nem alkotó eleme az egységesség vezérletnek s vezényletnek, s hogy annak meghatározása az 1867. évi XII. törvények 11. szakaszában nem határozta meg. Szász rámutat arra, hogy az 1867. évi XII. törvények 11. szakaszának értelmezésénél töves alapon áll az a nézet, mely a vezényleti és szolgálattelvetet az egységesség vezénylet ezimen gya korolt felségjog körébe tartozónak mondja. Téves ez, mert abból indul ki, hogy a törvényhozás a közös hadsereg egységességének megővására akart gondoskodni, pedig az 1867. évi XII. törvények az egész fegyveres erő vezérleti, vezényleti s belserveszetei egységességét akarta biztosítani. A törvény egyéb szakaszai, Deák, Andrássy beszédel egyaránt azt mutatják, hogy a 11. szakasz nemcsak a közös hadsereg, hanem a honvédségre és a népfelkelésre is vonatkozik. A vezényleti nyelvről tehát a 67-es törvény nem intézkedett. A törvény hallgatása legfőbb annyit bizonyít, hogy a kérdés közjogi jellegű kérdés maradt a közös hadsereg néve, míg a honvédségre néve az 1868. évi XII. törvények, a népfelkelésre az 1866. évi XX. törvények dekreálta a magyar vezényleti nyelvet. Épp úgy, mint 1866-ig a népfelkelés nyelvének kérdése függőben volt, úgy függőben van az manapság is a közös hadsereg néve, a nélkül, hogy ebben a törvényhozás részéről jogföldadást jeljenek. A törvény hallgatása pedig sem elnézés, sem feledékenység nem okozta, hanem az a megfontolás, hogy 1870-ben a közös hadsereg tisztikarának 90-97 százaléka nem volt magyar és így magyar vezényleti és szolgálattelveti nyelv behozására gondolni sem lehetett. Ezért nem terhelte mulasztás a törvényhozást, hogy a státuszkvót hallgatag fontartotta. Ma azonban sem katonai, sem politikai szempontok nem akadályozzák a magyar nyelv behozatalát, illetőleg a szükséges előfeltételekről való gondoskodást. 1897-ben történt az első lépés a tisztok képzés terén, folytatnunk kell a munkát, de a törvényhozás jogából föladni semmit sem szabad. A magyar vezényleti nyelv meghatározása tehát a magyar törvényhozás, vagyis a királyt és nemzetet együtt illeti meg, és az ezzel ellenkező osztrák törvénygyűlést, mely az 1867. december 21-iki törvény diszpozícióira hivatkozik, nem bírhat semmi alappal, mert e törvény szövege az 1867. évi XII. törvényekétől eltér, ránk pedig csak ez utóbbi lehet irányadó, melyet az 1840. évi II. VI., az 1844. évi II. törvényekkel is támogatnak. A nemzeti kívánalmak és törekvések tehát törvényben alapulnak és nem akarják sem a közjogi kapcsolatot, sem a hadsereg közöségét megbontani.

— A székelysegről gondoskodás újabb jele. Habár a mult évben nagy kelkesedéssel és szép reményekkel eltelve megtartott székely kongresszus által a székelység számtalan bajának orvoslása iránt megállapított s az illetékes tényezőkkel megismerttetett proppozíciók leginkább az időközben bonyolulttá vált s még ma is fennforgó kinos politikai helyzet miatt alig mutathattak fel oly eredményt, a mi vérmes reményekre szolgálhatna alapul, még is nem tagadható, hogy különösen a földmívelési miniszter a kiküldött kormánybiztos által proponált javaslatok egy részének elfogadásával nem zárkozott el a segítésre szükséges eszközök nyújtásától. Ennek elismerésével találkozhatni vármegyénk alispánjának és e hó 15-iki törvényhatósági közgyűlés előterjesztett nagy szabású jelentésében is, minek újabb bizonyítékul szolgál az az ismételtlen kiltatása helyezett segítő eszköz, mely állattenyésztésünk fellendítését célozza, s amely arra alkalmas is. Azokon kívül ugyanis, hogy már 100 darab tenyésztés telen és 28 darab fajorju leginkább az alsó részben feladati közé sorozta ezt a kérdést. A kamara elnöksége a közlelbi gyűlésben számolt be a 8 évi munkálkodás eredményéről. Elhelyezett a 8 év alatt összesen 1481 fűt és pedig Marostorda megyéből 386, Csikmegyéből 518, Háromszék megyéből 169, Udvarhelymegyéből 200 Torda-aranyos megyéből 152, Kisküküllő megyéből 29, Brassó megyéből 18 és Romániából 9 fűt. Beszégdötetett tényleg 1318 tanoncot. Ezek közül felzabadtul és munkakönyvet nyert ez év elejéig 645 segéd, a többi még tanoncz sorban áll.

Tanító-egyesületi gyűlés.

A „Csiki róm. kath. Tanító-egyesület“ évi rendes közgyűlést Csiksomlyón, a gyakorlóiskola termében, folyó évi szeptember 30-ikán tartotta a következő tárgysorozattal:

1. „Veni Sancte“ d. e. 9 órákor a szent Ferencz rendiek templomában.
2. Gyakorlati tanítást tart: Geröffy Csanád IV. éves növendék.
3. Elnöki megnyitó, tartja Karácsony József.
4. Leiratok felolvasása.
5. Pénztárosi és jegyzői jelentés.
6. Szavalt, mondja Kömény Gyula csikozmási tanító.
7. Tisztujtás.
8. Indítványok.
9. Az ülés a következőképp tartatott:
  1. Az ülés tárgysorozatának első pontja értelmében reggel 9 órákor ünnepélyes „Veni Sancte“ s szentmise volt, a melyet celebrált Karácsony József a közgyűlés elnöke.

2. A tanítóképző intézet gyakorló-iskolájának V-ik osztályában fél 10 órától 10-ig gyakorlati tanítást tartott Geröffy Csanád IV. éves növendék. Természettani alapon ismertette az áthalanság, litacsosság és oszthatóság törvényeit.

3. Az egyesület elnöke eszmékben gazdag a figyelmet mindvégig lekötő felolvasással nyitotta meg az ülést.

4. Murányi Kálmán ker. főesperes indítványára elhatározatott, hogy a minden tekintetben tanulságos elnöki megnyitó jegyzőkönyvbe irassék és elnök felkérte, felolvasásának több lapban való közlésére.

5. 1862—1902. szám alatt gróf püspök ur 6 méltósága a mult közgyűlés jegyzőkönyvét dícsérőleg jóváhagyta.

6. Lakatos Izra tanár a pénztár vizsgáló bizottság elnöke, a pénztár állapotáról tett kimerítő jelentést, a melynek alapján Xantus Elek pénztáros a számadás további kötelezettsége alól a multa néve elismeréssel felment-tett.

7. Jegyző felolvasa a mult közgyűlés jegyzőkönyvét és jegyzői jelentését a főlkörök munkásságáról.

A tárgyból jegyzőkönyvet és kimerítő jegyzői jelentésért jegyzőkönyvi köszönet és elismerés szavaztatott.

8. A felséki főlkör jegyzőkönyvi kivonatában kereste meg az egyesületet, az irodai átalány felméréséért.

Murányi Kálmán ker. főesperes és Paláncz Sándor indítványára kimondatott, hogy a főlkörök 20—30 korona irodai átalányt kapnak s ezzel kapcsolatban az egyesület elnöke és jegyzője is 20 korona irodai átalányt fog élvezni.

9. A tisztviselő 3 évi megbízatása lejárt. Elnök megköszönte a bizalmat, melylyel az egyesület részéről a tisztviselőség a 3 év alatt támogatott, maga és tisztviselő társai nevében lemondott.

Az egyesület méltatva elnök és tisztviselő társai munkásságát, egyhangú felkiáltással a volt tisztviselőket 3 évre újabb megválasztotta és így az elnök: Karácsony József, jegyző és pénztáros: Xantus Elek, elnök: Bakó József, eljegyző: Bakó Tamás, választmányi tagok: Lakatos Izra, Dományáncz Péter, Ladó János, Antal János, Lacz János, László Gáspár, Imre János, Bakó Tamás.

10. Kömény Gyula csikozmási tanító szavalt „Rakóczy búcsúját.“

A minden tekintetben jól illusztrált, átérzett, szöveki hévvel előadott szavaltért, elismerés és jegyzőkönyvi köszönet mondatott.

11. Mindkét főlkör megkeresésére elhatározatott, hogy memorandumul járuljon egyesületünk a nagyméltósági miniszter ur el, eszedve a fizetésünk felemelése tárgyában.

12. Mint minden gyűlésen, úgy a jelenin is a tanítóképző intézet ifjúsága, szép énekekkel gyönyörködtetett.

Ezekben vagyok szerencsés beszámolni a jelen évi egyesületi munkásságunkról.

Legyen boldog hazánk s annak népe gyarapodjék a hit, erkölcs és tiszta eredményben. Ezért közdünk, erre segélyen minket Jézus Krisztus a tanítókat tanítja!

Csiksomlyó, 1903. október hó 20.

Xantus Elek,
a csiki r. k. tanító-egyesület
jegyzője.

Székely fiuk ipari pályákon.

A székely kérdés megoldására irányuló akciónál eddig kétségkívül legzselelfoghatóbb eredményt a székely fiuk ipari elhelyezésének volt. Eléjtől fogva bevált s nagy érdeme a marosvárhelyi kereskedelmi és iparkamarának, hogy fölismervén azonnal a mozgalmunk közgazdasági és magyar nemzeti jelentőségét első rendű feladatai közé sorozta ezt a kérdést.

A kamara elnöksége a közlelbi gyűlésben számolt be a 8 évi munkálkodás eredményéről. Elhelyezett a 8 év alatt összesen 1481 fűt és pedig Marostorda megyéből 386, Csikmegyéből 518, Háromszék megyéből 169, Udvarhelymegyéből 200 Torda-aranyos megyéből 152, Kisküküllő megyéből 29, Brassó megyéből 18 és Romániából 9 fűt. Beszégdötetett tényleg 1318 tanoncot. Ezek közül felzabadtul és munkakönyvet nyert ez év elejéig 645 segéd, a többi még tanoncz sorban áll.

Önálló mesterré lett eddig Csikmegyében egy küfrazó és egy kályha készítő, Udvarhelymegyében egy esztergályos. Hogy többen nem lettek önállóvá, annak az oka, hogy a felzabadtul fiuk része még katonakötelezettség előtt áll vagy katonai sorban van.

A kamara arra is gondolt, hogy a jól képzett székely ifjaknak biza telepedését és önállóítását elő segítse. E célra pénzalapot gyűjt, a mi jelenleg 8000 koronát tesz ki. Milyelt ez alap 20000 koronára növi ki magát, annak évi kamatát a legérdemesebb ifjak arányos részére fordítja.

Érdekesen világítja meg a jelentés azokat a momentumokat, melyek ez akciózt a székelykérdésben első rendű tényezővé emelik.

Első sorban — mondja a jelentés — az a cél vezetelt, hogy mire a székely körvasut kiépül — az ipari tevékenység itt a sokféle természeti kincsek kiaknázásával remélhetőleg meg fog élénkülni, akkorra megfelelő képzett munkás törzsdnk legyen, hogy ne kellessen a Székelyföldre idegen elemeket telepíteni.

Ha ez a kedvező fordulat, a miهن jó reménységgel bizunk, beállt, akkor módját fogjuk

találni, hogy az ország különböző részeiben foglalkozó székely ifjak biza terjének.

Kiváló figyelm-t érdemel — mondja tovább a jelentés — a nemzeti ügynek tett szolgálat. A Székelyföld és a Királyhágón ineni részek lakossága ugyanis évszázadokon át nem érintkezett egymással. A székely nép nem látta nagy Magyarországot, honnan erőt merithet vala a küzdelemre. Elhagyottak érezté magát és vesztett ellentállási képességeiből.

A legfőbb ideje volt módot nyújtani arra, hogy a székely ismerje meg Magyarországot s erősödjék meg abban a tudatban, hogy a nemzeti küzdelemben nem áll egyedül. Ha egyébrt nem, eme nagy cél érdekében is érdemes volt kezdeni ezt az akciózt. Mert világos immár kezdés komoly tényező előtt, hogy a székely kérdés sikerrel csak úgy oldható meg, ha a magyarországot két faja között a válaszfalak lerontatnak és az érintkezés állandósul.

E részben jó kétszónk mutatkozott a székely ifjaknak az ország belsejébe terelése, mert általuk a figyelem nagyobb mértékben a székelység felé fordult a viszont innen sem idgenkednek immár nagy Magyarországtól. Ennek az érintkezésnek ápolása és fejlesztése — más rokon törekvésekkel egyetemben — csökkentheti véleményünk szerint a kivándorlást s vezethet végeredményben ahoz, hogy viszont Magyarország nagyobbik és gazdagabbik fele a természeti szépségekben és kincsekben gazdag Székelyföld felé fog gravitálni — erősítvén itt a Magyarországot.

Ezek a nyomos okok mindenesetre az akcióz fenntartása és tovább fejlesztése mellett szólnak.

László Gyula.

Rossz szolgálat a közügynek.

Gyergyóból veszszük a következő sorokat. Igen tisztelt Szerkesztő ur! Sziveskedjék az alábbi soraimat — becses lapjában közre adni: Tudva levő dolog, hogy nálunk Gyergyóban nyak akaratlanokodó szajkoskodó urak azon gyakorolják tehetőséget, hogy a minden közintézményt a mi felülről ered magas hangon leszólnak s azt a nagy hangot akarájk letrául felhasználni az olcsó népszerűsége.

Hat ez egyéni passzióknak elég olcsó és elég kedvező foglalkozás, mert semmi sincs könnyebb a nap alatt, mint közdolgozat bírálni és felelősség nélkül ocsárolni. Hanem hát, mint mindennek, úgy ennek is meg volna a határa.

A helybeli „Gyergyó“ című lap október 18-iki számában „A Székelyföldi kirendeltség és Gyergyó“ ezimen foglalt közl-mény olyan tájékoztatlan szajkoskodással ír, mondhatnám butogatással teljes vádakkal ront neki a székelyföldi kirendeltségnek, melyre az — épen Gyergyóól keltezte távolról sem szolgált rá.

Hiszzen azt majdnem minden gyergyói ember tudja, hogy a székelyföldi kirendeltség nem egészen egy éves fennállása óta Gyergyóban már is több ezer korona értékű gabonát s vagy öt-hat ezer korona értékű juhot ocsított ki a gazdák közt s épen most áll a gyergyói érdekeltség előtt határozni a felett, hogy juhok beszerzésére 12 000 és tenyész marhák beszerzésére 10 000 korona államssegjelt mi módon ki vannak igénybe venni. Ezek mellett, hogy Gyergyószentmiklós közbirtokosságának óriási közlelő területéből 50 holdat 1848 korona államssegjellyel mintá legelővé kivanná átalakítani, még nem olyan nagy bün, hogy azt is szemére kelljen hányni, mert hát az is valamit csak érne a példamálás kedvéért. Hogy mindezek a „Gyergyó“ cikkek szerint nem tényleges segélyek, azt bajos volna eltagadni, ha csak azt nem tartják tényleges segélynek, hogy minden nagygyerói éhenkorásznak a kirendeltség legalább tízezer koronát lojlon a zsebébe. Ezekből folyólag én a mondó volnék, hogy talán jobb szolgálatot tehetne a helybeli sajtó a közönségnek, ha a székelyföldi kirendeltség közlelji és munkálkodása érdekében buzgón közre működnek, mintha azokat a szokásos akaratlanomságokkal támadja és félre vezeti az ugy is félre vezetett szegény gazdaközönséget. A közügyeket sajtó utján nem lehet szolgálni örökös feltélenykedő és ok nélkül kanapé pórrékel.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Esküvő. Szántó Samu dr. helybeli ügyvéd folyó hó 26-án esküdött örök hűséget Csikszépvizen Bójtay Klárisznak, Bójtay Endre vármegyeyi árvaszéki elnök kedve leányának. Az ifjú pár az esküvőt követő rövid lakoma után kocsiira állt a vasuti állomáshoz hajtattott és nász-utra indult.

— Iskolai ünnepély. A csiksomlyói főgimnázium Szent Imre herczegnek, az intézet védőszentjének tiszteltetére november 5-én iskolai ünnepélyt rendez a következők műsorral: 1. D. e. 9 órákor szentmise, alkalmi szent beszéd. Ezután az intézet nagytérképén: 2. „Ünnepi nyitány“; előadja az ifj. zenekar. 3. „Ünnepi beszéd“; tartja Szilávik Ferencz tanár. — 4. „Szent Imre herczegről“; éneklí a vegyeskar. 5. „Szent Imre herczeg“; írta Garry Alajos, szavalja Bálint Vilmos VI. oszt. tanuló. 6. Részlet „Hunyadióól“; előadja az ifj. zenekar. 7. „Az ezüst fátyol legendája“; szavalja Albert Vilmos VIII. oszt. tanuló. 8. „Rakóczy trombitája“; éneklí a férfiak. 9. „Nepdalmádóól“; előadja az ifj. zenekar. Az intézet és annak ifjúsága iránt érdeklődő közönséget ez uton hívja meg az igazgatóság, minthogy személyre szóló meghívókat nem küldt azét.

Kinevésés. Csikvármegye főispánja a györgyószentmiklósi szolgabírói székbe...

Szerkesztő változás. Nagy Béni dr. a „Csikvármegye” feloldás szerkesztője...

Postamesteri kinevésés. A Kásonyfaluban Kovácsy Bálint lemondásával...

Deák Ferencz ünnepély. Csikvármegye törvényhatósági közgyűlésének határozata...

A fonógép ügye. Tudvalevőleg Dr. Györfly Gyula országgyűlési képviselő ellen...

A legtöbb adót fizető törvényhatósági tagok névjegyzékének kiigazítása. Mint azt amint megirtuk...

Tea-estély. Folyó hó 24-én kedélyes estély folyt le a Kossuth szálló étkező helyiségében...

Hangverseny. Folyó évi november hó 1-én a Kossuth szálló nagyszobájában...

Táncszínház megnyitása. Simkovi József hó hírnevű okleveles táncmester...

Távírdás állomás létesítése. Csikvármegyei közpártok és ottani postahivatalal kapcsolatosan...

Székelyföld felállítására. Székelyföld felállítására az időszerűt...

Helyreigazítás. Bolandér Kourád a „Farsaúok és Szadduceusok” ca. legújabb...

Irodalmi értesítő. A „Havi Füzetek” I-IV. számában a „Ferencz József Árvaház” javára...

A szerencse árában. A szerencse hullámzás hasonlít a patak áldáshoz...

As idei Aussigban megtartott ipari és földművelési átalános német kiállításra a Singer-varrógépek...

Király Lajos brassói divatdíszlet tulajdonos mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Az osztálysorsajáték jätékterve. Most, a nagy kir. szab. osztálysorsajáték...

A Székelyek kalendáriuma. A Székely egyesületi képes naptár és évkönyv az 1904-ik évre...

Rendület a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló törvény...

Rendület a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló törvény...

Felhívás Magyarországi postáikhoz. Gelléri és Székely budapesti cég kiadásában karácsonyra...

Két szál virág. Regény. Irta: Balás Béla. De istenen, milyen az anya!

Ugy kell, ugy kell! Tudják ám a méhek, ki a rossz fiú. Ugy kell, ugy kell...

Anyja pedig ezalatt meg azon tündökölt, hogy a családban nyilvánossá váljék e a dolog...

De alig léptek be a szobába, Ágnes anyja keblére borult s mindent megvallott: Jő leány semmit sem titkol anyja előtt.

— Hanem édes, kedves jó Anyám — zokogta anyja keblén — ne haragudjék Jőzsi. Nem bánom, büntessen engem úgy...

— Mert az Isten a szülőknek — és csak azoknak — megadja azt, hogy gyermekek szülessenek...

De hirtelen szétrebbent az egymásra hajolt két boldogság. Nagy esemény történt. Jőzsi urf ugyanis...

— Gyere gyorsan elé, Anna nénié kivieszi a fulánkot s veres hagymát köt reá. Gyere s mondvan vitte is a kétféle bajba jutott urf.

— Ugy kell, ugy kell! Tudják ám a méhek, ki a rossz fiú. Ugy kell, ugy kell...

De a mint Jőzsi szomorúan ránézett, kis keze önkéntelen a szívéhez csuszolt, mintha érezte volna, hogy kezd az is feldagadni ezen szomorú tekintet mélyszarától.

Laptulajdonos: GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.

4693—903. az. ki. Pályázati hirdetés.

Az üresedésben levő györgyóvárhelyi körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetnek és felhívom mindazokat, kik ezen 800 korona évi fizetéssel és természetbeni lakással...

Györgyószentmiklós, 1903. okt. hó 6. László János s. k., szolgabíró.

!! Takarékos háziasszonyokhoz !!

Ruhákat bármely divat szerint is minden nagyobb fáradság nélkül saját maguk készíthetik meg a beállítható **női derék szabókészülék** segítségével anélkül; hogy szabásmintát kellene használni. A készülék minden testalkathoz szabályozható. — Egy készülék ára utánvétel mellett **3 korona**. Minden művelt államban törvényesen védve és szabadalmazva. **Ügynökök kerestetnek.**

GUSCHELBAUER ANTAL, Sopron.

Felette fontos

minden mezőgazdára, marhatulajdonosra, juh, sertéstenyésztőre és minden kisgazdára nézve.

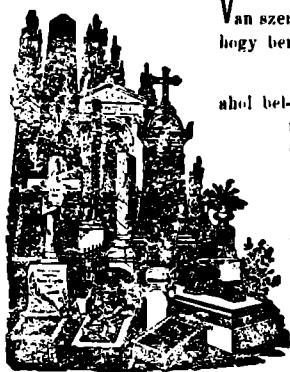
„Mi képen hízlatom fel gyorsan sertéseimet?” „Mi által lesz marhám gyorsan piaccépes?” „Mivel gyorsíthatom az ökrhizlalást?” „Mi által érhető el teheneimnél és kecskéimnél a tejhozam javítását és gyarapítását?” „Mi által gyorsítom növendékmarhám felnövéstét?” „Mit alkalmazzuk, hogy jószágom egészséges legyen?”

Ez csak az által érhető el, ha a takarmány vagy ital mellé az itt látható védjeggyel ellátott, törvényesen védett, sokoldalúan kipróbált s a legmagasabb kitüntésekben részesített

Regensburgi „É T V Á G Y” takarmányfűszer

A költsége ennek igen csekély és dusan visszatérül. Kapható minden nevezetes kereskedésben, vagy egyenest a készítőnél: **MEISE LAJOS** mezőgazdasági készítmények gyára Szécsényben.

Tájékoztatók, fűzetek és utasítás ingyen szétküldve. Raktárak minden olyan községben, hol még eddig nincsenek, felállítanak, mire nézve szíveskedjék egyenest a fenti céghez fordulni.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy berendeztem saját telkemen és felügyeletem alatt

KÓFARAGÓ TELEPET,

ahol bel- és külföldi márványokat faragtatok és eszokolatok, síremléket, márvány lapokból fürdőkadakut, emléktáblákat falnattal, kővéhúzi berendezéseket, heates és mészaros pultokat, márvány sírfedeleket, különféle dísz tárgyakat, mindegyik javításokat legrovidebb idő alatt jutányos árral elvállalok és a fentemlített tárgyak első kézből beszerezhetők.

Továbbá tartok: Márvány-, Gránit-, Syenit-, Labrador- és tartós fagymentes Kolozsvárvidéki Homokkővet nagy raktáron és Márványbutor telepet.

Nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve

12-20 tisztelettel: BRASSÓ. Vasut-utca.

Nagy József, kőfaragómester.

Gyomorhajban szenvedőknek!

Mindazoknak, kik akár megbűlés, akár a gyomor felterhelése, akár pedig hiányos, nehezen emészthető, igen meleg, vagy igen hideg ételek élvezése, vagy pedig rendetlen életmód által maguknak valamely gyomorhaj, nevezetesen:

Gyomorhurutot, gyomorgörcsöt, gyomorcsikarást, nehéz emésztést, elnyalkasodást

szereztek, egy kitűnő házi szer ajánlatik, melynek kiváló hatása már sok év óta ki van próbálva. — Ez nem más, mint az

Ullrich Rubert-féle FÜSZERESBOR

Ez a fűszeres bor a legkivalóbban gyógyhatásának talált növényekből és a legkitűnőbb jó borból készítették, erősíti és táplálja az ember emésztőszervezetét, elhárítja az emésztési zavarokat és az egészséges vér újra képzésére kiválólag hat.

A fentnevezett Fűszeresbornak kellő időben való használata által a gyomorhajok már esirájukban megsemmisíttettek. Tehát senkinek sem kell késelemkedni, hogy azt kellő időben használja. A krónikus gyomorhajnál fellépő jelenségek, melynek: a főfájás, felbőfögések, melléges, puffadás, hányással egybekötött emelygés, még ha olyan hevesek lépnek is fel, a bornak néhány szori élvezete után azonnal elenyésznek.

Székdugulás és annak mellé következményei, mint a szorulás, kolikus fájdalmak, szívdobogás, álmatlanság,

valamint a vértulások a májban, lépben és a vetőcér rendszerben (aranyeres bántalmak) a Fűszeresbor által gyakran igen gyorsan elháríttatnak. — A fűszeresbor megszünteti a nehéz emésztést és könnyű székelés által az alkalmatlan anyagokat a gyomorból és belekől eltávolítja.

A sovány és halvány kinézés, vérhiány, elerőtlenedés

nagy részben a rossz emésztésnek, hiányos vérképződésnek és a máj beteges állapotának a következményei. Az étvágytalanság az ideges elenyedés és lehangoltság, továbbá a gyakori fejfájások, az álmatlan éjszakák lassanként végkép kimerítik az embert. — A fűszeresbor az elgyengült életének új impulzust ad. — A fűszeresbor fokozza az étvágyat, előmozdítja az emésztést és táplálkozást, kormányozza az anyagcsere-t gyorsítja a vérképződést, lecsillapítja a felmerült idegeket és egészen új életkedvet teremt. — Mindezeket számos elismerés és hálaírat bizonyítja.

A fűszeresbor palackokban 1 firt 50 kréit és 2 firtért a következő gyógyszerüzletekben kapható: Csíkszereda, Csíkszépmező, Csíkszentmiklós, Karczalva, Kápolnás-Olahalu, Homoród, Dálya, Bögöz, Daróc, Zombor, Barót, Telegdi-bacson, Tu-nád, Bánkfalva, Csíkszentgyörgy, Sósmező, Gyergyószentmiklós, Gyergyóútró, Gyergyó-Állás, Gyergyóújfalu, Gyergyóújfalu, Csíkszentmárton, Kászón, Parajd, Siklód, Korond, Érd, Farkaslaka, Székelykeresztúr, Érked Felek, Szászkeresztúr, Kacza, Köhalom, Ugra, A-Rákos, Bodok, Miklosvár, N.-Ajta, Bölön, Zalán, Csernaton, Bereczk, Zabola, Sepsiszentgyörgy. Kézdí-vásárhely s így tovább Magyarország és Ausztria minden nagyobb és kisebb helyiségeiben levő gyógyszerüzletekben.

Csíkszeredai gyógyszerüzletből Fűszeresbor eredeti minőségben három és háromnál több palackkal megrendelésre küldetik Ausztria—Magyarország valamint Németországba.

Utánzásoktól őrizkedni kell!

14-32

Világosan

ULLRICH HUBERT-féle Fűszeresbort „kell” kérni!!!

Merza Rezső férfi és női divat-üzlete, CSIKSZEREDA, Kossuth Lajos-utca.

SZABOTT ÁRAK!

Van szerencsém a nagyérdemű vásárló közönség szíves tudomására adni, hogy üzletembe megérkeztek az őszi és téli idény legszebb és legolcsóbb újdonságai, ugymint: **Női és leány diszkalapok, őszi-téli kabátok, gallérok, sapkák, muffok, ruhaszövetek és diszek**, a legolcsóbbtól a legfinomabbig, **barchettek, vásznak, kész fehérneműek, blouzek, függönyök, szőnyegek, paplanok, ágy garnitúrák, kézi munkák, selymek, pamutok ernyők** stb. stb.

🌸🌸🌸🌸 Teljes menyasszonyi kelengye kiállítás! 🌸🌸🌸🌸

Személyesen választott áruk legújabb divat szerint.

Férfi kalapok és sapkák, ruhaszövetek, ingek, gallérok és kezelők, vadász kabátok és köpenyek készen, czipók, (legjobb gyártmány), keztyűk és harisnyák, pipere cikkek stb. stb.

Nyakkendők nagyválasztékban a legújabb divat szerint.

A híres „LILJOM VÁSZON” gyári raktára 1 vég 23 méter 7 forint 20 krajczár.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok szolgálat kész tisztelettel:

3-3

MERZA REZSŐ.

ELŐZÉKENY KISZOLGÁLÁS!

ELŐZÉKENY KISZOLGÁLÁS!

NŐI-, FÉRFI-, GYERMEK-RUHA ES CZIPÓ NAGY RAKTÁRA!

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1903. november hó 19. és 20-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV. Eskütér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítónál kaphatók. — Budapest, 1903. évi október hó 25-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
LÓNYAY. HAZAY.

Király Lajos BRASSÓ, Kolostor-utca
19-ik szám.

Angol, Francia és hazai ruhakelme, ruhadísz és kellékek áruhaza!

Ajánlja a női tolettek, cosztümök és felöltők mérték utáni elkészítését, pontos és szolid kivitelben, a legjutányosabb árban.

Nagy és szép választék szőnyeg és függöny árúban, fehér és színes asztalneműekben, lenvásznakban és Schroll-féle chiffonokban.

Teljesen felszerelt menyasszonyi kelengyét, méretek szerint megrendel és szakértői figyelemmel készítve szállít izléses, tartós kivitelben.

Férfi fehéreneműek, u. m.: ingek, lábravalók, zsebkendők, lábravaló, harisnyák, lábttyúk, továbbá elegáns uri nyakkendők és keztyűk elismert finom a tartós kivitelben raktáron kaphatók.

SZVOBODA TESTVÉREK

könyvnyomdája, könyv-, papir-, rajz-, írószer- és hangszerkereskedése Csikszeredában.

Ajánlják a n. é. közönség szives figyelmébe dúsán felszerelt új miniszteri rendelet szerinti

NYOMTATVÁNYRAKTÁRUKAT

községi és körjegyzők részére finom papíron nyomtatva. Posta- és kézbesítő könyvek bekötve.

JÓL BERENDEZETT KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSÜKBEN

kapható: közönséges írópapír, nagy esomagoló, jó rajzpapír, rózsaszín és fehér itató, kék másoló, írógép és mindenféle színes selyempapírok. — Igen nagyválaszték levélpapírokból, melyek díszes dobozokban 90 fillértől 10 koronáig; nagyválaszték névnap kártyákból, díszes emlékkönyvek és albumokból. Továbbá: népiskolai tankönyvekből és iskolai kellékekből; vegyes ifjúsági iratok, mulattató képes mesés könyvek, mindenféle szépirodalmi és füzetes kiadványokból.

Különösen ajánlják a saját kiadásukban megjelent és nagy elterjedésnek örvendő „ÖR-ANGYAL” és „ÁRTATLANOK ÖRANGYALA” című ima- és énekes könyveiket: — „Erények gyöngy”-ét, „Halotti zsolozsmák és szertartások könyv”-ét „Csikmegye Földrajz”-át.

Az iskolai évad beálltával ajánlják iskolai ezikkekből dúsán felszerelt nagy raktárukat; felső-, közép- és elemi iskolai tankönyveiket; első minőségű irkáikat. Különösen figyelmükbe ajánlják a Tanító uraknak a legjobb minőségű papírra nyomtatott iskolai felvételi és mulasztási naplóikat, melyeket a legjutányosabban árusítanak.

MODERN BERENDEZÉSŰ KÖNYVNYOMDÁJUKBAN,

mely a legújabb szerkezetű gépekkel van felszerelve és így azon helyzetben vannak, hogy bármelyik vidéki könyvnyomdával a versenyt úgy olesóság, mint esin és izlés tekintetében mindig fel tudják venni. — Nagy súlyt fektetnek a gyors, pontos és tiszta munkák előállítására, melyet maguk végeznek a legnagyobb gonddal.

LADÓ HÁZ.

Csikszereda város legszébb és legforgalmasabb utcájában, épen a város központján egy csinos lakház jutányos feltételek mellett

ELADÓ.

Értekezhetni lehet a lap kiadóhivatalában.

URANOS

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK vegyészeti gyára

BUDAPEST,
VI., Rósa-utca 85.